

Možnost a skutečnost

Cokoli je „skutečné“, muselo nějak vzniknout a nějak také zanikne. Skutečnost tedy v sobě obsahuje (v sebe zahrnuje) možnosti (a to nejen možnost zániku, ale také možnosti rozmanitých změn či proměn – zánik je jen jedna z nich). A na druhé straně o možnostech můžeme mluvit jen s ohledem na skutečnosti, které to umožňují, tedy které ty možnosti obsahují (zahrnují) nebo vytvářejí, eventuelně ‚indukují‘ (dávají jim vznik jakožto možnostem). Možnost sama od sebe nevede „nutně“ k uskutečnění, už také proto, že k uskutečnění je obvykle zapotřebí nikoli jen jediné možnosti, ale několika nebo i celé řady možností. Plyn (třeba vodík, svítiplyn atd.) kupř. nemusí, ale může vést k výbuchu; ani jiskra nebo plamen spolu s plynem nemusí, ale mohou vést k výbuchu. Je zkrátka zapotřebí ještě několika dalších skutečností, které v sobě obsahují také možnosti výbuchu, i když v jiném smyslu a jiném ohledu. Je zapotřebí, aby plyn byl smíchan třeba s kyslíkem (nebo jen se vzduchem), ale je také zapotřebí, aby plynná směs, schopná vybuchnout, měla jisté vlastnosti a dále aby byla v uzavřené místnosti, atd.

(Písek, 160403-1.)